

APIBENDRINIMAS
DĖL DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ PRIEŽIŪROS GALIŲ
SAUGUMO IR ŽVALGYBOS SRITYJE

2013-11-27

29 straipsnio darbo grupės BTLE pogrupis (toliau – BTLE) surinko informaciją dėl duomenų apsaugos priežiūros institucijų (toliau – DAI) priežiūros galių saugumo ir žvalgybos srityje. BTLE atsakymus gavo iš 23 DAI (Airijos, Austrijos, Čekijos, Danijos, Estijos, Graikijos, Italijos, Jungtinės Karalystės, Kipro, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Liuksemburgo, Maltos, Nyderlandų, Prancūzijos, Rumunijos, Serbijos, Slovakijos, Slovėnijos, Suomijos, Švedijos, ir Vokietijos).

Iš atsakymus pateikusių DAI tik Airija nurodė neturinti saugumo tarnybos, jos funkcijas atlieka policija. Taip pat Suomijoje saugumo tarnyba yra policijos sudėtyje.

Penkios atsakymus pateikusios DAI nurodė, kad jų šalyse, kaip ir Lietuvoje, yra saugumas ir karinė žvalgyba (Austrija, Danija, Nyderlandai, Serbija, Slovakija, Slovėnija), be saugumo ir karinės žvalgybos papildomą, trečią instituciją, nurodė turinčios Čekija (Užsienio ryšių bei informacijos biuras), Vokietija (Federalinis Konstitucijos gynimo biuras) ir Latvija (Konstitucinės gynybos biuras). Rumunija, nors ir nurodė turinti keturias saugumu besirūpinančias institucijas, tačiau iš esmės tai yra saugumas ir karinė žvalgyba, išskaidytos į vidaus ir užsienio sritis. Tik po vieną saugumo tarnybą turi Graikija, Liuksemburgas ir Malta.

Kitose valstybėse saugumo institucijos varijuoja. Kipras nurodė turintis dvi saugumo institucijas, tačiau iš vienos jos funkcijų aprašymo, galima daryti išvadą, kad jos artimos Lietuvoje esančios Paslapčių koordinavimo komisijos funkcijoms. Estija nurodė turinti Vidaus saugumo tarnybą ir Informacijos tarybą. Prancūzijos ir Lenkijos saugumo institucijos pasižymi įvairove. Prancūzijoje yra Išorinio saugumo, Krašto žvalgybos, Gynybos saugumo ir apsaugos, Karinės žvalgybos bei Muitinės tyrimų ir žvalgybos direktoratai. Lenkijoje yra Vidaus saugumo ir Užsienio žvalgybos agentūros, Karinės kontržvalgybos ir Karinės žvalgybos tarnybos, taip pat Centrinis antikorupcijos biuras ir Mokesčių žvalgyba prie Finansų ministerijos. Italijoje funkcijas saugumo srityje turi ne tik Saugumo žvalgybos departamentas, Išorinio saugumo ir žvalgybos agentūra bei Vidaus saugumo ir žvalgybos agentūra, bet ir politikai (Ministras pirmininkas, jo deleguotas ministras ir tarpministerinis saugumo komitetas). Švedija nurodė tokias saugumo institucijas: Švedijos karines pajėgas, Nacionalinį gynybos radijo centrą bei Švedijos saugumo policiją. Jungtinė Karalystė turi Saugumo tarnybą MI5 ir Žvalgybos tarnybą MI6.

Nežiūrint saugumo institucijų įvairovės, atsakymus pateikusiose valstybėse, DAI teisė prižiūrėti saugumo institucijas yra kiek aiškiau struktūruota. Šešiose atsakymus pateikusiose valstybėse: Čekijoje, Danijoje, Maltoje, Nyderlanduose, Rumunijoje ir Slovakijoje, DAI neturi priežiūros galių saugumo institucijose. Liuksemburgo DAI neturi priežiūros galių saugumo institucijose, tačiau, pagal Liuksemburgo duomenų apsaugos įstatymą yra įsteigta specifinė priežiūros institucija, kuri vykdo tokią priežiūrą. Ši institucija sudaroma iš Generalinio prokuroro arba jo pavaduotojo ir dviejų DAI narių.

Austrijos, Kipro (DAI tarnautojai, vykdančys priežiūros funkcijas, turi turėti leidimą darbui su įslaptinta informacija), Suomijos, Graikijos (nustatomos specialios sąlygos tikrinimų atlikimui ir dokumentų saugojimui), Italijos, Serbijos, Slovėnijos (reikalavimas turėti leidimą dirbti su įslaptintą informacija) ir Švedijos DAI nurodė turinčios pilnas saugumo institucijų priežiūros galias.

Likusios šešios DAI (Estijos, Prancūzijos, Airijos, Latvijos, Lenkijos ir Jungtinės Karalystės) nurodė, kad turi priežiūros galias su išimtimis, skirtomis užtikrinti įslaptintos informacijos saugumą.

Dėl lentelėje padarytos klaidos nėra pateikta informacija apie Vokietijos DAI galias saugumo institucijų priežiūros srityje.

Nors tik Kipro, Italijos, Liuksemburgo ir Jungtinės Karalystės DAI nurodė išimtis duomenų subjekto teisei susipažinti su išlaptinta informacija, tačiau manytina, kad tokie ribojimai yra nustatyti ir kitose valstybėse.